

W ramach projektu dokonana zostanie nowa interpretacja Upaniszady *Majtrajanija*. Jest to sanskrycki tekst ułożonego ok. I w. n.e., należącego do wedyjskiej szkoły Czarnej Jadźurwedy. Najważniejszym celem projektu jest ukazanie wewnętrznej spójności tego tekstu oraz jego fundamentalnej roli w rozwoju klasycznego hinduizmu oraz klasycznej indyjskiej filozofii rodzącej się w pierwszych wiekach naszej ery. Ukazany zostanie sposób, w jaki jej bramińscy autorzy uzasadniali swoje filozoficzne tezy i jak wiodli swój tok rozumowania. W projekcie zostanie także omówione, jak autorzy upaniszady starali się, z jednej strony, zredefiniować wcześniejszą tradycję (ok. XIII p.n.e.-VI p.n.e.), a z drugiej – ustalić zakres znaczeniowy nowych filozoficznych pojęć powstających w zderzeniu z nowymi prądami filozoficznymi (przede wszystkim buddyzmem) oraz pojęć pojawiających się również w klasycznych nurtach filozofii indyjskiej (darśana, przede wszystkim sankhja, joga i wedanta). Kolejne dwa cele projektu to ukazanie odmiennego od europejskiego sposobu filozofowania, gdzie pojęcia związane z poznaniem stają się modelem dla rozumienia funkcjonowania kosmosu oraz analiza procesów wiodących do odmiennych stanów świadomości, zaświadczonej w MaU, a stanowiących istotny zwornik pomiędzy wcześniejszą pracą nad umysłem i ciałem a jogą klasyczną.

Upaniszada *Majtrajanija* doczekała się właściwie jednej poważnej naukowej analizy (Buitenen 1962). Od tego czasu w humanistyce pojawiły się nowe metody badawcze, takie jak lingwistyka kognitywna z jej modelami myślenia (pojęciowa metonimia, metafora i amalgamat), które pozwalają na odczytanie na nowo przesłania upaniszady. Wyniki planowanych w projekcie badań są istotne nie tylko dla badaczy indyjskiej filozofii, lecz mogą one również stanowić fascynujący kontekst dla współczesnej filozofii zachodniej. Autorzy upaniszady identyfikują rzeczywistość ze świadomością, zaś powstanie i rozwój świata pojmowane są w kategoriach jej mentalnych przemian. Należy podkreślić, że w filozofii europejskiej tzw. zwrot epistemologiczny, w którym umysł i jego funkcjonowanie stał się podstawowym zagadnieniem, miał miejsce dopiero w XVII (paradygmat mentalistyczny), istotnym zatem wydaje się ukazanie, że ogólny sposób widzenia świata jako ucieleśnionej świadomości pojawił się w Indiach już na przełomie er, a wyrastał z jeszcze wcześniejszych przemyśleń, sięgających aż XIII w. p.n.e., czyli w *Rygwedy*. Przyjęta w projekcie interpretacja *Majtrajaniji* jako owoc świadomej pracy jej autorów dążących do stworzenia spójnego wewnętrznie tekstu wraz z kognitywną jej analizą pozwala ją uznać za fascynujące świadectwo racjonalności wyrażającej się w odmienny sposób niż europejska, opartej nie na logice dwuwartościowej, ale na logice procesów poznawczych, w kategoriach których pojmuje się otaczający człowieka świat. Planowanym efektem badań jest monografia w języku angielskim.